

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-01-27

Diarienummer N166-0114/23

Handläggare: Joanna Fehler

Telefon: 031-366 99 69

E-post: joanna.fehler@socialhisingen.goteborg.se

Uppföljning av folkhälsoavtal 2022 och handlingsplan 2023

Förslag till beslut

1. Socialnämnd Hisingen antecknar informationen om uppföljningen av avtalen för folkhälsoinsatser i Lundby, Västra Hisingen och Norra Hisingen 2022 till protokollet.
2. Socialnämnd Hisingen antecknar informationen om handlingsplan för folkhälsoinsatser för 2023 till protokollet

Sammanfattning

Göteborgs Stad, de före detta stadsdelsnämnderna inom nuvarande stadsområde Hisingen och Göteborgs hälso- och sjukvårdsnämnd (HSNG) hade tecknat tre avtal om lokalt folkhälsoarbete från 1 januari 2021 till 31 december 2022. Med grund i parternas mål och inriktning formuleras en handlingsplan per stadsdelsområde för det lokala folkhälsoarbetet. Handlingsplanen fastställs och revideras årligen i samband med gemensamt presidiummöte eller annat likvärdigt politiskt dialogforum. 2022 års insatser följer handlingsplanernas prioriterade områden och sammanställs i en uppföljning till HSNG som lämnas in 1 februari detta år.

Under 2022 tecknades ett nytt avtal mellan nämnda parter. Socialnämnd Hisingen och Göteborgs hälso- och sjukvårdsnämnd står för varsin lika stor del av den totala finansieringen i samverkansavtalen enligt 50/50-principen. Den totala ersättningen för alla samverkansavtal är 7 494 000 kronor per år. Det innebär att socialnämndens del är 3 747 000 kronor per år.

Enligt reglementet har Socialnämnderna ett lokalt samordningsuppdrag vad gäller de kommungemensamma frågorna, så som folkhälsoarbete. Socialnämnd är därför avtalspart gentemot Göteborgs Hälso- och sjukvårdsnämnd. Samverkansavtalen utgör en grund för samverkan med regionen. De nya samverkansavtalen är enhetliga för de fyra socialnämnderna och på en övergripande nivå för att möjliggöra att insatserna sker utifrån befolkningens behov och lokala förutsättningar i respektive stadsområde. Tillsammans ämnar samverkansavtalen att utveckla och driva arbetet med att minska skillnader i livsvillkor och hälsa framåt. Avtalen möjliggör en likvärdighet i staden och etablerar samverkan mellan alla de aktörer som möter stadens invånare.

Inom ramen för avtalet har en behovsanalys och efterföljande handlingsplan tagits fram som inriktning för arbetet under 2023. Jämfört med tidigare har nu en behovsanalys och

handlingsplan tagit fram för hela stadsområdet, och ersatt den tidigare uppdelningen efter de tidigare stadsdelsnämnderna.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Hälsofrämjande och förebyggande folkhälsoarbete syftar till att minska skillnader i livsvillkor och hälsa i staden samt att minska risken för framtida samhällskostnader. Effekterna av tidiga insatser och att ge barn och ungdomar trygga och goda uppväxtvillkor syns oftast på längre sikt och har visat sig vara avgörande för folkhälsans utveckling. Främjande insatser är kostnadseffektiva då insatser som bidrar till förbättrad hälsa och förbättrade livsvillkor medför högre tillväxt hos arbetskraften, fler produktiva år och bättre möjligheter att klara förändringar. Minskad ohälsa ger en mindre belastning på hälso- och sjukvården och innebär att en större andel av samhällets resurser kan användas produktivt. De insatser som genomförts under 2022 och som planeras för 2023 bedöms bidra till att förbättra människors hälsa med fokus på de grupper som behöver det mest.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Handlingsplanen anger folkhälsoarbetets riktning och baseras på insatser med det övergripande nationella målet att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara klyftorna inom en generation. Arbetet med att förbättra hälsan i befolkningen kräver gemensamma insatser och samverkan mellan olika nivåer och olika huvudmän. Folkhälsoarbetet ska utgå från övergripande strukturella förhållanden så som befolkningens livsvillkor och hälsa. Arbetet handlar både om insatser som förbättrar folkhälsan generellt och särskilda insatser riktade till de grupper som idag har den sämsta hälsan. En ökad jämlikhet i hälsa är en förutsättning för att uppnå ett långsiktigt socialt hållbart samhälle.

Folkhälsoarbetet idag omfattar systematiska och målinriktade insatser för att förbättra befolkningens hälsa och utjämna skillnader i hälsa. Arbetet omfattar både hälsofrämjande och förebyggande insatser med både interna och externa samverkanspartner. Folkhälsoarbetet bygger på långsiktighet och de specifika förutsättningar som finns lokalt samt utgår från befolkningens behov. Folkhälsoarbetet väntas inverka positivt på invånarnas sociala relation mellan varandra och offentliga verksamheter då arbetet inkluderar bred samverkan mellan Göteborgs stad, Regionen, civilsamhället, idéburna aktörers och föreningar. Därtill fokuserar arbetet även på utsatta gruppers behov, exempelvis samverkan kring behov hos unga med funktionsvariation.

Samverkan

Information har skett i förvaltningens samverkansgrupp (FSG) 2023-02-21.

Bilagor

1. Uppföljning av avtal för folkhälsoinsatser i stadsdel Lundby 2022
2. Uppföljning av avtal för folkhälsoinsatser i stadsdel Norra Hisingen 2022
3. Uppföljning av avtal för folkhälsoinsatser i stadsdel Västra Hisingen 2022
4. Handlingsplan för folkhälsoinsatser inom avtal, stadsområde Hisingen 2023

Ärendet

Göteborgs Stad, de före detta stadsdelsnämnderna och Göteborgs hälso- och sjukvårdsnämnd (HSNG) har tecknat avtal om lokalt folkhälsoarbete från 1 januari 2021 till 31 december 2022. Med grund i parternas mål- och inriktning formuleras en handlingsplan per stadsdelsområde för det lokala folkhälsoarbetet. Handlingsplanerna fastställs och revideras årligen i samband med gemensamt presidiummöte eller annat likvärdigt politiskt dialogforum. Årets insatser följer handlingsplanens prioriterade områden och sammanställs i en uppföljning till HSNG som lämnas in 1 februari nästkommande år.

Utifrån samverkansavtal med Göteborgs hälso- och sjukvårdsnämnd (HSNG) redogör detta ärende för uppföljning av insatser inom det tidigare avtalet för 2022 samt för handlingsplanen för folkhälsoarbetet 2023. Den senare inom ramen för det avtal som gäller för perioden 2023–2025.

Beskrivning av ärendet

Ärendet består av två delar, uppföljning 2022 års insatser samt handlingsplanen för 2023 års insatser. Dessa beskrivs separat nedan.

Uppföljning 2022

Socialnämnden har tagit över avtalen om lokalt folkhälsoarbete men uppföljningarna och avtalen stod under 2022 kvar indelade per stadsdelsområde. Insatserna följer handlingsplanernas målområden och sammanställs i en uppföljning till HSNG som lämnas in 1 februari nästkommande år. Sammanställningen av uppföljningarna biläggs detta ärende (bilaga 1, 2 och 3). Uppföljningarna är indelade efter de gamla stadsdelsområdena. Målområdena har varit:

1. Ge varje barn en god start i livet
2. Fortsätt ge barn goda förutsättningar genom skolåren
3. Den psykiska ohälsan ska minska
4. Skapa hälsofrämjande och hållbara miljöer och samhällen
5. Skapa förutsättningar för åldrande med livskvalitet.

I uppföljningarna (bilaga 1, 2 och 3) beskrivs genomförda insatser och vilka effekter i form av resultat och lärdomar de bedömts haft under 2022. Uppföljningarna är i huvudsak

sammanställda av utvecklingsledare folkhälsa på förvaltningen, utifrån underlag som tagits fram tillsammans med berörda aktörer.

Handlingsplan 2023

Inom ramen för det nya avtalet mellan staden och HSNG togs det under 2022 fram en behovsanalys och handlingsplan för inriktningen för arbetet 2023. Handlingsplanen har fem prioriterade områden och insatser inom respektive område. Insatser kan passa under flera av de prioriterade områdena, men beskrivs under det område som de bedöms ha störst effekt inom.

Detta är målområdena för 2023:

1. Öka möjligheterna till en god start i livet och goda uppväxtvillkor
2. Öka den psykiska hälsan
3. Öka förutsättningarna för delaktighet, inflytande och tillit
4. Främja hälsosamma och hållbara livsmiljöer
5. Öka förutsättningarna för åldrande med livskvalitet

Sedan föregående år har målområdena omformulerats för att i större uträkning uttrycka önskade lägen än negativa beskrivningar, till exempel har den tidigare formuleringen *Den psykiska ohälsan ska minska* skrivits om till nuvarande *Öka den psykiska hälsan*. Därtill har tidigare område 1 och 2 skrivits ihop och nuvarande område 3 tillkommit. Detta utifrån vad som framkommit i behovsanalysen samt för att skapa tydligare kopplingar till de nationella folkhälsomålen samt andra lokala mål och styrsignaler inom staden, bland annat Jämlikt Göteborg. Alla stadsområden har inom ramen för folkhälsoavtalet gjort samma förändringar av målområdenas formuleringar.

Handlingsplanen biläggs detta ärende (bilaga 4). Handlingsplanen har den 1 december översänts till HSNG.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen bedömer att inriktningen i det kommande arbetet bygger vidare på tidigare insatser, kunskaper om befolkningens behov och samverkan med berörda parter. Samtidigt som den nya handlingsplanen skapar möjlighet för nya kommande insatser och samarbeten för att göra ytterligare förflyttningar för en mer jämlik hälsa.

Nytt för detta år är att det i stadsområdet finns ett avtal, med en gemensam behovsanalys och handlingsplan. Detta möjliggör för ett tydligare hela Hisingen-perspektiv och underlättar för gemensamma insatser i den mening att samma form av insats kan ske på olika ställen utan att det kräver exempelvis dubbel administration av förvaltningen.

Dessutom underlättar detta för samverkan med andra aktörer, både inom andra förvaltningar och externa, exempelvis civilsamhället.

Förvaltningen föreslår att socialnämnd Hisingen antecknar informationen om uppföljning av folkhälsoavtal 2022 samt handlingsplan 2023.

Christina Alvelin

Karita Saapunki Björk

Förvaltningsdirektör

Avdelningschef